

HOTĂRÎREA CURȚII CONSTITUȚIONALE
pentru controlul constituționalității Hotărîrii Guvernului
nr.899 din 8 decembrie 1994 "Cu privire la aprobarea Statutului
Corpului Diplomatic al Republicii Moldova"*

Nr.11 din 21.03.2000

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.37-38/16 din 06.04.2000

* * *

* M.O., 1995, nr.20, art.187.

ÎN NUMELE REPUBLICII MOLDOVA,

Curtea Constituțională în componența:

Pavel BARBALAT	- președinte
Nicolae CHISEEV	- judecător
Mihai COTOROBAI	- judecător
Constantin LOZOVANU	- judecător-raportor
Gheorghe SUSARENCO	- judecător
Ion VASILATI	- judecător

cu participarea greșierului Aliona Balaban, reprezentantului Guvernului Galina Chirinciuc, viceministru al justiției, în prezența reprezentanților Ministerului Afacerilor Externe Vitalie Slonovschi și Alexei Cracan și în lipsa motivată a deputatului în Parlament Victor Cecan, autorul sesizării, călăuzindu-se de art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, art. 4 alin. (1) lit. a) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art. 4 alin. (1) lit. a) și art. 16 alin. (1) din Codul jurisdicției constituționale, a examinat în ședință plenară deschisă dosarul pentru controlul constituționalității Hotărîrii Guvernului nr. 899 din 8 decembrie 1994 "Cu privire la aprobarea Statutului Corpului Diplomatic al Republicii Moldova".

Temei pentru examinarea dosarului a servit sesizarea deputatului în Parlament Victor Cecan, depusă la 17 decembrie 1999, în conformitate cu art. 24 și 25 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art. 38 și 39 din Codul jurisdicției constituționale.

Prin decizia Curții Constituționale din 11 ianuarie 2000 sesizarea a fost acceptată pentru examinare în fond și înscrisă în ordinea de zi.

În procesul examinării prealabile a sesizării au fost solicitate puncte de vedere Parlamentului, Președintelui Republicii Moldova, Guvernului, Ministerului Justiției și Ministerului Afacerilor Externe.

Examinînd materialele dosarului și audiind informația judecătorului-raportor, argumentele reprezentantului Guvernului,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

a c o n s t a t a t :

1. La 8 decembrie 1994 Guvernul a adoptat Hotărîrea nr.899 "Cu privire la aprobarea Statutului Corpului Diplomatic al Republicii Moldova", care inserează statutul respectiv, ce reglementează procedura de acordare și de retragere a gradelor diplomatice, drepturile și obligațiile membrilor corpului diplomatic, precum și alte norme ce țin de condiția lui juridică.

La 17 decembrie 1999 deputatul în Parlament Victor Cecan a sesizat Curtea Constituțională, solicitînd controlul constituționalității pct.6 și pct.18 alin.(3) și (4) din Statutul Corpului Diplomatic al Republicii Moldova pentru motivul că ele contravin dispozițiilor art.88 lit.g) din Constituție.

Autorul sesizării relevă că printr-un act normativ al Guvernului a fost limitată atribuția constituțională a Președintelui Republicii

Moldova de a acorda și de a retrage rangurile diplomatice membrilor corpului diplomatic, care, potrivit normelor contestate, cu excepția gradului de ambasador, se acordă și se retrag prin ordinul ministrului afacerilor externe. Autorul consideră că Guvernul, instituind aceste reguli, a lărgit considerabil competența ministrului afacerilor externe în domeniul politicii externe.

2. Raportînd actul supus controlului constituționalității și cadrul legal existent în domeniu la dispozițiile constituționale, Curtea Constituțională reține următoarele.

Potrivit doctrinei dreptului internațional și actelor internaționale în domeniu, cel mai însemnat mijloc de realizare a politicii externe a statelor îl constituie activitatea oficială a organelor de stat în sfera relațiilor externe, în special a personalului diplomatic, desfășurată prin tratative, corespondență și alte mijloace pașnice, pentru îndeplinirea scopurilor și sarcinilor de politică externă ale statului, pentru ocrotirea drepturilor și intereselor statului și ale cetățenilor Republicii Moldova în străinătate.

Legea Supremă a Republicii Moldova a determinat poziția și competența autorităților publice, mecanismele și limitele de acțiune în domeniul politicii externe.

Astfel, potrivit prevederilor constituționale, Parlamentul, fiind organul reprezentativ suprem al poporului Republicii Moldova și unica autoritate legislativă a statului (art.60 alin.(1), este abilitat cu un șir de atribuții de bază în domeniul reglementării relațiilor publice, printre care și atribuția de aprobare a direcțiilor principale ale politicii interne și externe a statului (art.66 lit.d).

În conformitate cu dispozițiile art.96 alin.(1) din Constituție, Guvernul asigură realizarea politicii interne și externe a statului, iar potrivit art.102 alin.(2) din Constituție, hotărârile și dispozițiile adoptate de acesta se emit întru organizarea executării legilor.

Reglementînd relațiile ce țin de politica externă, Constituția a acordat prin art. 88 Președintelui Republicii Moldova numeroase atribuții, printre care și cea de acordare a rangurilor diplomatice.

În scopul afirmării și consolidării poziției Republicii Moldova pe plan internațional, Parlamentul, la 8 februarie 1995, prin Hotărârea nr. 368-XIII, a aprobat Concepția politicii externe a Republicii Moldova*, prin care au fost stabilite direcțiile principale de activitate în domeniul politicii externe. Astfel, în pct.1 din anexa la această hotărâre intitulată "Suportul legislativ și organizatoric al promovării politicii externe", în scopul promovării unei politici externe coordonate și eficiente, s-a preconizat ca măsură primordială adoptarea Legii cu privire la promovarea politicii externe, în care să fie delimitate obligațiile și responsabilitățile organelor care promovează politica externă.

* Veștile, 1990, nr. 8, art. 191.

Conform art.3 pct.15) și art.18 din Legea cu privire la Guvern nr.64-XII din 31 mai 1990*, Guvernul promovează politica externă în conformitate cu competența sa și exercită următoarele împuterniciri:

1) încheie contracte cu statele străine și cu organizațiile internaționale, asigură îndeplinirea lor;

2) stabilește relații multilaterale între Republica Moldova și state străine, organizații internaționale, asigură schimbul de informație, de studenți și specialiști;

3) prezintă Președintelui Republicii Moldova propuneri privind acreditarea și rechemarea reprezentanților diplomați ai Republicii Moldova, înființarea, desființarea și schimbarea rangului misiunilor

diplomatice;

4) reprezintă Republica Moldova în relațiile internaționale.

3. În procesul examinării cauzei Curtea a constatat că Statutul Corpului Diplomatic al Republicii Moldova, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.899 din 8 decembrie 1994, conține prevederi care reglementează calitatea de membru al corpului diplomatic, gradele diplomatice, modul de acordare și de retragere a acestora, drepturile, obligațiile și salarizarea membrilor corpului diplomatic, precum și alte prevederi.

În temeiul dreptului prin care Curtea Constituțională își stabilește ea însăși limitele de competență și prin care poate extinde obiectul controlului constituționalității (art.6 alin.(2) și (3) din Codul jurisdicției constituționale), Curtea supune controlului constituționalității textul integral al Statutului Corpului Diplomatic al Republicii Moldova.

4. Analizînd normele supuse controlului constituționalității și raportîndu-le la dispozițiile constituționale și legislative ce reglementează relațiile în cauză, Curtea Constituțională apreciază că Statutul Corpului Diplomatic a fost adoptat de Guvern prin derogare de la dispozițiile constituționale și legale. Nici Constituția, nici altă lege n-a investit Guvernul cu dreptul de a reglementa relațiile care țin de domeniul politicii externe. Atribuțiile Guvernului, în baza art.96 alin.(1) și art.102 alin.(2) din Constituție, se reduc la asigurarea realizării politicii interne și externe a statului prin organizarea executării legilor.

În context Curtea relevă că nedefinitivarea cadrului legislativ în domeniu conform Concepției politicii externe a Republicii Moldova creează incertitudini juridice în reglementarea raporturilor ce țin de politica externă a statului.

Normele juridice care fac obiectul statutului corpului diplomatic, după natura lor, sînt norme generale cu caracter legislativ, ce țin de direcțiile principale ale politicii interne și externe a statului, de regimul general al raporturilor de muncă, elaborarea și aprobarea cărora, în temeiul art.66 lit.d) și art. 72 alin. (3) lit. j) din Constituție, constituie una din atribuțiile de bază ale Parlamentului.

Prin urmare, pentru motivele arătate și avînd în vedere că Statutul Corpului Diplomatic a fost aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.899 din 8 decembrie 1994 prin derogare de la dispozițiile art.6, 66, 72, 96 și 102 din Constituție, Curtea consideră că el este neconstituțional.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 140 din Constituție, art.26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art.62 lit.a) din Codul jurisdicției constituționale,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

H O T Ă R Ă Ș T E :

1. Declară neconstituțional pct.1 din Hotărîrea Guvernului nr.899 din 8 decembrie 1994, implicit Statutul Corpului Diplomatic al Republicii Moldova, acesta urmînd să fie adoptat prin lege.

2. Prezenta Hotărîre este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PREȘEDINTELE
CURȚII CONSTITUȚIONALE

Pavel BARBALAT

Chișinău, 21 martie 2000.
Nr. 11.